

E?lerin Çocuk Yeti?tirme Tutumlar?n? De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *E?lerin Çocuk Yeti?tirme Tutumlar?n? De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21364>

Özet

E?lerin Çocuk Yeti?tirme Tutumlar?n? De?erlendirme Ölçe?i, ebeveynlerin çocuk yeti?tirme süreçlerinde benimsedikleri alt? temel tutumu (demokratik, bask?c?-otoriter, a??r? ho?görülü, a??r? koruyucu, mükemmeliyetçi ve tutars?z) ölçmek amacıyla geli?tirilmis? **psikometrik bir araçtır**. Ölçek, ebeveynlik davran??lar?n?n çok boyutlu do?as?n? ortaya koyarak, özellikle e?ler aras?ndaki tutum farkl?lıklar?n? ve bunlar?n psikolojik yap?s?n? belirlemeyi hedefler. Ölçek, 5'li **Likert tipi derecelendirme** format?nda yapılandırılmıştır ve geçerlik ile güvenirlik çalışmaları kapsamlı istatistiksel analizlerle (AFA, Cronbach Alfa, test-tekrar test) desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk yeti?tirme tutumlar?, ebeveynlik stilleri, ölçek geli?tirme, psikometri, **Likert tipi derecelendirme**, demokratik tutum, bask?c?-otoriter tutum.

Yazarlar

Arzu Özyürek

Amaç

Ölçe?in temel amacı, e?lerin çocuk yeti?tirme süreçlerinde benimsedikleri ve çocuk geli?imini do?rudan etkileyen alt? farklı tutumu bilimsel yöntemlerle de?erlendirmektir. Bu tutumlar; demokratik, bask?c?-otoriter, a??r? ho?görülü, a??r? koruyucu, mükemmeliyetçi ve tutars?z stilleri kapsamaktadır.

Bu araç, özellikle evli çiftlerin çocuk yeti?tirme yaklaşımlarındaki uyum veya çatışma alanları tespit etmek, akademik araştırmalara sağlam veri sağlamak ve aile danışmanlığı veya psikoterapi süreçlerinde ebeveynlere yönelik hedeflenen müdahaleler geli?tirmek için tasarlanmıştır.

Yapı

E?lerin Çocuk Yeti?tirme Tutumlar?n? De?erlendirme Ölçe?i, ebeveynlik literatüründe yaygın olarak kabul görmüş olan alt? farklı **ebeveynlik tutumu** üzerine odaklanmıştır. Bu tutumlar, çocuğa karşı sergilenen beklenti, kontrol ve sevgi düzeylerine göre farklılaşan davranış örüntülerini temsil etmektedir.

Demokratik Tutum: Çocuğa destekleyici yaklaşım ve kural koymada esneklik.

Bask?c?-Otoriter Tutum: Yüksek kontrol, düşük sıcaklık ve katı kurallar.

A??r? Ho?görülü Tutum: Düşük kontrol, yüksek sıcaklık ve sınır koymada yetersizlik.

A??r? Koruyucu Tutum: Çocu?un ba??ms?zl???n? k?s?tlayacak düzeyde müdahale ve kayg?.

Mükemmeliyetçi Tutum: Çocu?a yüksek ba?ar? beklentisi yükleme.

Tutars?z Tutum: Farkl? zamanlarda veya farkl? ebeveynler aras?nda de?i?en, öngörülemeyen davran??lar.

Geçerlik

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini saptamak amac?yla, ölçek maddelerinin beklenen alt boyutlara ne kadar uygun da??ld???n? belirlemek için **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) kullan?lm??t?r. Analiz sonuçlar?, ölçe?in çok faktörlü yap?s?n? ba?ar?yla ortaya koymu?tur.

Ek olarak, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? temsil edip etmedi?ini kontrol etmek için **görünü? geçerli?i** çal??mas? yürütülmü?tür. Bu süreçte, alan?nda uzman ki?ilerin görü?lerine ba?vurulmu? ve maddelerin içeri?i ile kapsam?n?n psikolojik yap?ya uygun oldu?u teyit edilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlıl???n? de?erlendirmek üzere **Cronbach Alfa güvenirlik katsay?s?** hesaplanm??t?r. Bu katsay?lar, ölçek alt boyutlar?n?n tamam? için 0,70 ve üzerinde bulunmu?tur, bu da ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarlıl???a sahip oldu?unu göstermektedir.

Zaman içinde ölçüm sonuçlar?n?n kararlıl???n? belirlemek amac?yla **test-tekrar test korelasyonu** yöntemi uygulanm??t?r. Elde edilen korelasyon katsay?lar? da 0,70 e?i?inin üzerinde olup, ölçek puanlar?n?n zamana kar?? tutarlı? oldu?unu kan?tlamaktad?r. Ayr?ca, maddelerin ay?rt edicilik gücünü incelemek için alt ve üst %27'lik dilimlerin madde ortalama puanlar? kar??la?t?r?lm?? ve bu gruplar aras?ndaki farklar?n istatistiksel olarak anlamlı? oldu?u belirlenmi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? belirlemek amac?yla **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) kullan?lm??t?r. AFA, maddelerin alt? temel çocuk yeti?tirme tutumu (demokratik, bask?c?-otoriter, a??r? ho?görülü, a??r? koruyucu, mükemmeliyetçi ve tutars?z) alt?nda grupland???n? ve bu faktörlerin ölçe?in psikolojik yap?s?n? temsil etti?ini göstermi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik çerçevesini ampirik olarak desteklemektedir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Özgün Geli?tirilmiş Psikolojik Ölçek)

Format: 5'li Likert tipi derecelendirme

Language Available: Türkçe

Population Group: Ebeveynler (Evli veya birlikte ya?ayan ve çocuk yeti?tiren çiftler)

Age Group: Yeti?kin

Population Details: Türkiye'deki ebeveyn nüfusu örneklem al?narak standardize edilmi?tir.

Test Methodology: Kat?l?mc?lar, kendilerine sunulan her bir maddeyi 5 puanl?k Likert skalas?nda de?erlendirir. Derecelendirme sistemi ?öyledir: "Tamamen Kat?l?yorum" (5 puan) ve "Hiç kat?lm?yorum" (1 puan).

Anahtar Kelimeler

Ebeveynlik, aile terapisi, psikometrik özellikler, **yap? geçerli?i**, iç tutarlı?k, test-tekrar test, ebeveynlik stilleri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: a.ozyurek@karabuk.edu.tr

Correspondence Address: Karabük Üniversitesi (Sorumlu yazar?n akademik ba?lant?s?).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bu ölçek, Arzu Özyürek taraf?ndan 2018 y?l?nda yay?mlanan kapsaml? bir ölçek geli?tirme çal??mas?n?n ürünüdür. Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için yazar?n iznine ba?vurulmas? önerilmektedir.

Test Y?l?: 2018

Referanslar

Özyürek, A.(2018). Anne-baba çocuk yeti?tirme tutumlar? ve üç farklı ölçek geli?tirme çal??mas?. *Türkiye Sosyal Ara?t?rmalar Dergisi*, 22(2), 659-676. Makalenin çevrimiçi ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: [eslerin-cocuk-yetistirme-tutumlarini-degerlendirme-olcegi-toad.pdf](#)

E?lerin Çocuk Yeti?tirme Tutumlar?n? De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Maddeler demokratik, bask?c?-otoriter, a??r? ho?görölü, a??r? koruyucu, mükemmeliyetçi ve tutars?z tutuma uygun olarak belirlenmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM